

W. BIEGAŃSKIĘO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK Polityczny, Społeczny, Ekonomiczny i Literacki

poświęcony sprawom
 MIEJSCOWYM oraz

ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO

Cena 3 kop.

CENA PRENUMERATY:
 Miesięczny 2.
 Trzymiesięczny 5.
 Półroczny 10.
 Roczny 20.

Adres Redakcji i Administracji Częstochowa Aleja II Nr. 38, telefonu Nr. 60, strzyżka pocztowa Nr. 21.
 Redaktor przyjmuje od godz. 7-jej do 8-jej wieczorem.
 Rękopisów redakcja nie zwraca; za artykuły, nie oznaczone i gory cenę, honorariów redakcja wypłacać nie będzie. Prenumeratę i ogłoszenia w Częstochowie przyjmują wszystkie księgarnie. W Warszawie: Biuro Ogłoszeń Marszałkowska 116, w Mokotwie L. i B. Mełki i S-ka Król. Przed. 53. Krajowe Biuro Ogłoszeń Marszałkowska 116, w Warszawie B. Stanczyk, ul. Turzyna Nr. 5.

CENA OGŁOSZEŃ:
 Za jeden wiersz lub jego miejsce na I-szej stronie 30 k. na IV-ty 10 k. w tytulku i Notologia za wiersz 20 k. Należane za wiersz 50 kop. Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wiersz.

Prezesa „Gonca Częstochowskiego”
 w Warszawie: ul. Dąbrowskiej 12, p. 5.
 w Łodzi: ul. Piotrkowska 12, p. 5.

Prezesa „Gonca Częstochowskiego”
 w Warszawie: ul. Dąbrowskiej 12, p. 5.
 w Łodzi: ul. Piotrkowska 12, p. 5.

Prenumerata i sprzedaż „Gonca Częstochow.”
 w Dąbrowie p. Jan Orlak, ulica Dębinki przy stacji D. Z. W. W. dom Szpigelmana.

Prenumeratę na „Gonca Częstochowski”
 i ogłoszenia w Rakowie przyjmuje pan Leon Plotrowski.

Czas wielki odnowić przedpłatę na rok 1909.

SKŁAD APTECZNY
Laurycygo Neufelda
 w I-iej Alei № 10.

Wysprzedaje po cenie niższej
 Wyroby perfumeryjne
 krajowe i zagraniczne. — Wybór znaczny.

W teatrze miejscowym Wielkie Kinematograficzne przedstawienie

z następującym programem od 5 do 11 wieczór, w niedziele i święta od 3 po poł.

Waż indyjski, połykający duże żywe żające (z natury); Wyrzuty sumienia (dramat); Złe sto-
żki ze stróżem (bardzo komiczne). Oddział II. Czarna ręka; Bal maskowy (w kolorach kom.). Oddział III.
Przemysł leśny w Danii (z natury); Tragedja w górach Szkocji; Modna choroba (bar. komiczne).

— Szczegóły w programach. — Ceny miejsc: 1-0 miejsce 30 kop., drugie miejsce 20 kop., Krzesło w łozy 50 kop. Gabinet 20 kop., dzieci, uczniowie i żołnierze płać połowę.

Lekarz dentysta Grejniec
 codziennie od 10 rano do 1 i od 2 do 7 po południu.
 Aleja № 10, dom p. Rajcherowej, gdzie skład apteczny p. Neufelda, telefon № 108

"PAX" TATR KINEMATOGRAF
 Aleja II № 43.
Wielkie Świąteczne PRZEDSTAWIENIA.
 Szczegół w afiszach.

Jeszcze aneksji.

Wiedeński korespondent „Matin” przesłał swą rozmowę z dr. Kramarzem, przy której dotychczas, oraz jednym z najbardziej wpływowych póty w austriackim Reichsrathie i posłem Wolffem, jednym z przywódców partii wschodniemieckiej w parlamencie.

Zdaniem dr. Kramarza sytuacja obecna jest nadmiernie korzystna dla Czechów.

Do czego jesteli temu winni my sami — mówi dr. Kramarz — Jesteśmy nadzbyt rozbieżni. Dotychczas partie czeskie grupowały się w blok klub narodowy. Blok ten zapadł się. Niemcy żądają nam stworzenia nowej koalicji, z której będziemy wyłącznie się sądzić, by w Austrii mógł się utrzymać jakkolwiek rząd bez przyznania którejś z partii czeskiej.

A zatem, według wszelkiego prawdopodobieństwa, do koalicji tej nie chcemy się włączyć, by nas ustalenie zwożono. Poprzez tę koalicję nie przysłał nam żadnych praktycznych korzyści. Niemcy czynili wszystko, by nas do wypełnienia ich woli i postępowania zgodnie z wyznaczeniem ich sytuacji.

W sprawie studentów praskich nade wszystko wykazali śmiałość i odwagę, który dozwolili nam rozpocząć najspokojniejszy na ten ludzi. Niełatwym zadaniem jest przedstawić jak obrażającym jest nawet dla tak spokojnego, jak ja, człowieka, widok setki studentów, przechadzających się po Graben z aroganckimi minami i przyzywającym spojrzaniem.

A nie wszyscy bohaterowie w kolorowych czapkach są studentami. Podczas ostatnich manifestacji zastrzelano jednego z takich bohaterów za op. stawianiu polskiej i okazało się, że był to student ze sklepu korzennego. Oto w jaki sposób rekrutuje się studentów.

terja niemiecka w Pradze. Rząd, interpelowany w tej sprawie, nie rzucił nam odpowiadając.

Waż nar dowośćową w Austrii można, zdaniem moim, założyć jedynie przez federalizm Obecnie w związku z przyłączeniem Bośni mówią o tyralizmie, ale to nie stanowi rozwiązania.

Pragniemy gorąco, by południowi słowianie połączyli się, ale my również dążymy do niezawisłości.

Skutkiem rozlicznych względów natury ekonomicznej, różnorodnej narodowości w cesarstwie zmuszone są do siebie się łączyć. Ale dla tego, żeby Austria żyła w spokoju, jak się ona musi federacja, taką naprzykład, jak Szwajcaria. W innym razie cesarstwo się nie może utrzymać.

Posel Wolff wypowiedział następującą opinię:

„Kiedy w r. 1878 postanowiono okupować Bośnię i Hercegowinę, partie niemieckie w cesarstwie wypowiedziały się przeciwko temu akto-ktowi; począwszy od tej chwili zaczęły coraz bardziej tracić wpływ w koronie i ustępować słowianom.

„Gdy niedawno ogłoszono aneksję, nie o-mniejszałem protestu przeciwko temu w delegacji. Aneksja, moim zdaniem, była wielkim błędem ze strony Austrii, gdyż naruszyła ona traktat berliński, odbiła się szkodliwie na interesach naszych na Bałkanach i ściąga na nas niechęć Europy. W istocie, utraciliśmy naszą prawa do handlu, utraciliśmy nader ważną drogę handlową na Saloniki.

„Bojkot zdat okropny cios naszemu handlowi. Niemcy, których, zarobek, jak i inne mocarstwa nie sprzedano o aneksji były zmuszone wbrew chci politykę naszą osłabić tuzna milionami swych bagnetów. Handel niemiecki, wpływ niemiecki, również, jak i nasz, poniósł ogromne straty na Wschodzie. Przyznaję, że wszystko to zachwilo silnie trój-przymierzem.

„Z drugiej znow strony przyłączenie Bośni i Hercegowiny poruszyło w Austrii sprawę południowych słowian. Cokolwiek o tem mówiono, w tej chwili jest to kwestja dnia, brzo-mienna następstwami w najbliższej przyszłości. Południowi słowianie chcą się zjednoczyć, ale to zabaca o mnóstwo interesów w Austrii i Węgrzech.

„Urzeczywiście swe nadzieje mogą oni jedynie przez wojnę europejską. Wojna ta osłabodzi również coprawda Niemców austriackich, którzy skorzystała ze sposobności, by połączyć się z wielkimi Niemcami.

Unikat.

O niezwyklej kobiecie donoszą z Ameryki: upelnomocniony minister cesarstwa chińskiego, będąc na ostatnim zabraniu amerykańskich przemysłowców, zauważył w liście ich nazwisko mrs. Clark Fisher. Chiński ekscelesja zaniekawkony tem jedynym kobiecom nazwiskiem, prosił, by go damis tej przedstawione. Po dłuższej rozmowie z nią, dr. Wu powiedział do przewodniczącego zebrania: To jest bezwzględnie najniezwyklejsza kobieta w Stanach Zjednoczonych.

Gdyby dr Wu znał historję mrs. Clark Fisher, niezawodnie rozszerzyłby nieco swój sąd, pani Fisher bowiem jest „jedyną” na całym świecie. Ci, którzy widzą ją wysoką, o szerokich ramionach damę w jej willi nad jeziorem Como, nie wiedzą, że mrs. Fisher jest właścicielką i kierowniczką największej na świecie leżarni żelaza. Nie widzą też, że ta wytworna i dowcipna kobieta, która w roku przez pięć miesięcy prowadzi wielki dom nad jeziorem Como, przez resztę roku, ubrana w wielki robotniczy fartuch, stoi przed wielkim piecem fabrycznym w Trenton i w krwawych blaskach roztopionego żelaza i z czernią od żaru twarzą, rozkazuje całej armji robotników. Gdy nadejdzie dzień świąteczny, mrs. Fisher zrzuca fartuch i wraca do domu, gdzie wśród najniezwyklejszych skarbow obejmuje ją wytworne towarzystwo.

— Takie jeden z gości moich nad Como wie, co porabiam w Ameryce — mówiła pani Fisher do interwjującego ją dziennikarka z „New-York Herald”, mianowicie hrabina Osten-Platen, która również nie lęka się pracy i sama zarządza kopalniami swnymi na Węgrzech.

Dziennikarz amerykański w następujący sposób opowiada o swem spotkaniu z panią Fisher:

— Gdy wszedłem do huty w Trenton, termometr wewnątrz wskazywał 90° Fabrenheita. Zdawało mi się, że jestem w oddziale palaczy tuż przy piecach na parowie plynącym przez Czerwone morze. Mniej wytrzymały nie mógłby zbliżyć się do pieca, taki zarubiał od niego. Trzy tysiące kilogramów roztopionego żelaza płynęło rzeką ognistą do niezliczonych form, stojących dookoła. Na platformie, tuż obok tej piekielnej rzeki stała mrs. Fisher i z wojskową precyzją wydawała rozkazy. Kiedy niekiedy otwierala otwór pieca, by się przekonać, czy roztopione żelazo wpływa właściwą drogą i czy cały proces odbywa się prawidłowo. Jeden bowiem maly bład, spóźnienie kilku minut, zniszczyłoby półmiesięczną pracę. Skoro roztopione żelazo wlało się do form,

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski „Kruszyński” Proszowski w Częstochowie

RYDZEWSKI i S-ka Niema zimnych i wilgotnych mieszkań jeśli obsadzić w piecach **Ogrzewacze „WULKAN”** oszczędza 50% opafu, stale na składzi

Sł. Szczawiński
 w Częstochowie (obok Teatru)
Skład Win
 DELIKATESÓW
 i towarów kolonialnych
 ogz. od 1878 r.

TELEFON 262

Poleca świeżo otrzymane:
 Sliwki Francuskie suszone w pudełkach i na funry.
 Sliwki Węgierskie i inne owoce suszone.
 Pomarańcze po kop. 4 sztuka
 Mandarynki " " 5 " "
 Cytryny " " 3 " "
 oraz wyborowe Bakalie, Pierniki i owoce świeże.

IMPORT
Wina
 Węgierskich
 i
 Francuskich.

DRUKARNIA
i sklep materiałów piśmiennych
F. D. WILKOSZEWSKIEGO
 w CZĘSTOCHOWIE, Aleja II № 38.
 Przyjmuje do druku wszelkie obywatelki i wykonywa starannie po cenach możliwie niskich.
 Druki ozdobne i kolorowe, księgi buchalteryjne, dzieła, afisze, klepsydry, blankiety, koperty.
Bilety wizytowe.
 Na składzie: KSIĄŻKI MELDUNKOWE, książki i prośby do patentów akcyjnych, plenipotencje, kontrakty, kwitariusze i t. p.
 Sklep zaopatrzony w różne papiery i materiały piśmienne.
KALENDARZE na 1909 rok.

Zakład Stolarski
JANA BŁASZCZYKOWSKIEGO
 Teatralna № 16 w Częstochowie,
 przyjmuje roboty meblowe i budowlane i gotowe na składzie dykaly i formiery. Ceny przystępne.

Do wynajęcia pokój umeblowany z całodziennem utrzymaniem. Ul. Teatralna № 13 m 2 1891-3-4

Pokój przy rodzinie do wynajęcia. Wiodłomód w Admia. Gońca. 1912-3-2

Sprzedam piwiarnię, ulica Waży dom Pranke. 1931-3-4

Zginięta pobyt karta wydana fabr. Mote na imie Marjanny Smok. 1924-1-5

Wielki wybór gotowych gorsetów od 2 do 25 rubli
 poleca pracownia gorsetów
„JÓZEFY“
 Częstochowa Al. III róg Szkolnej dom p. Wnosowkiej.
 Repetacje, pranie, przefasowywanie itp. 1831 4-1

Wanilje, szafran, wszelkie przyprawy i smaki do ciast i wódek w wyborowym gatunku. W wielkim wyborze perfumeryj krajową i zagraniczą.
po cenach znizonych
 na nadchodzące święta poleca
Skład Apteczny
 przy farmacji **Stanisława Hamburga**
 Aleja II róg Teatralnej № 24, telef. 16 w Częstochowie.

Biuro pośrednictwa i zleceń
„RENOMETR“
 w Częstochowie, III-cia Aleja № 60.
 Telefonu Nr. 188.

Przy najrozsądniejszym pośrednictwie i warunkach najdogodniejszych załatwia i przeprowadza: sprzedaż, zamiany, dzierżawy, parcelacje majątków ziemskich oraz sprzedaż nieruchomości miejskich, wili, zakładów przemysłowych, tak w Królestwie, jak Litwie, Rosji i zagranicą. Tamże brota kapitałów.

„Arystokratyna“
 Odznaczona na szesnastoletniej wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.
„Arystokratyna“ działa przez swą zawartość węgliska antyseptycznego i ożywiającego, już po krótkim użyciu — staje się pierśnią białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku. Niegłównie, wagi, żółte plamy usuwa „Arystokratyna“ po kilkorazowym użyciu.
 Żądać w składach aptecznych i aptekach.
 Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie
APTECZNYM
Wacława ORZEŁ
 w Częstochowie, III Aleja № 48.

Wzrastająca od r. 1824 Cesarstwo-Królewska uprzywilejowana fabryka Instrumentów muzycznych
W. Stowasser Synowie
 (Grashe w Czechach)
 w Warszawie, Nowy Świat 36.
 Filja w Weronie (Włochy).

Poleca wielki wybór instrumentów dętych, rżniętych i innych, oraz wszelkich przyborów do tychże, dla orkiestr kościelnych, straży ogniowej, fabrycznych, szkolnych i amatorskich. Cenniki wysyłają się bezpłatnie franco. 1247-13-4

Precz z szelkami!
 Za rb. 1 z przes. Klastyczno spiralny spinacz do spodni, (szelki zupełnie niepotrzebne). Łatwo zakłada się przy każdym spodniach. Zdrowy, wygodny, bez ciśnienia, bez potu, bez guzków, swobodna figura, oszczędza trudu i irytacji. Wysyła także za zalicz. poczt. bez zadatku, 3 szt. rb. 2.50—6 szt. rb. 4.20 z przesyłką.
WINCENTY JEŻEWSKI, Warszawa G. cz.

Żórawia 41 (przy Marszałkowskiej). Wyłączna sprzedaż na Królestwo i Cesarstwo. Ajencja poszukiwani wszędzie. 1855 6-3

KANTOR WYNAJMU
 Waret na gumach i bez gum, oraz landa, powozów, bryczek etc.
 W każdym czasie, na godziny, kursa i miesięcznie.
 Po cenach umiarkowanych.
KANTOR ul. Teatralna № 56, telefon № 246.
J. KOSSOWSKI.
 1495-5-8

Magazyn Zegarmistrzowski i jubilerski
S. LORJE I Aleja № 9.
 Reprezentant najlepszych zegarków „OMEGA“
 na CZĘSTOCHOWĘ.
 1640 6-6

CONSTIPATION
PILULES DE CASCARA MIDY
FRANCUSKI POPULARNY SRODEK
 przeciw **CHRONICZNEJ OBSTRUKCJI**
 Doza: 2 pigułki wieczorem przed opoczynieniem.
 Nie powoduje bólu w żołądku, ani mdłości, ani biegunki

BIURO
ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANE
Filipczyński, Łopieński i S-ka
 Częstochowa, Aleja II № 28. Telefonu № 150.
 Adres tel.: „Filipczyński Częstochowa.“
 Wykonują wszelkie roboty w zakresie budownictwa wiodzące jako to: Projekty architektoniczne i budowlano-konstrukcyjne oraz prowadzenie robót budowlanych. Sporządzanie i sprawdzanie kosztorysów i rachunków budowlanych. obliczenia statyczne oraz perspektywy à vol d'oiseau. Całkowite przedsiębiorstwa budowlane lub też oddzielne: malarskie, ciesielskie, stolarskie i t. p.